

Geachte leden van de gemeenteraad,

Wat vliegt de tijd! In het voorjaar presenteerden wij u nog ons [jaarverslag 2019 en het jaarplan 2020](#). Inmiddels zijn we alweer een half jaar verder en is er zoveel gebeurd dat het hoog tijd is voor een korte update.

1. Onderzoek naar de inhuur van externen

Afgelopen zomer hebben wij aan u ons onderzoek aangeboden naar de [inhuur van externen door de Werkorganisatie BUCH](#). Omdat zorgvuldigheid altijd voor snelheid gaat, liep het onderzoek wat uit de tijd. Desalniettemin zijn wij als RKC tevreden over het opgeleverde eindproduct. Wij hopen natuurlijk, als altijd, dat wij met ons onderzoek een bijdrage hebben geleverd aan onze taak: het zo goed als mogelijk ondersteunen van uw gemeenteraad. De kaderstellende rol van uw gemeenteraad in relatie tot de (BUCH)werkorganisatie is een weerbarstig onderwerp waarop verschillende visies mogelijk zijn. Los van de inhoud van het onderzoek en de daarin geformuleerde aanbevelingen hopen wij hiermee ook het denken over dit onderwerp een impuls te hebben gegeven.

2. Onderzoek naar het subsidiebeleid en - uitvoering in Uitgeest

Uw RKC heeft zich in haar tweede onderzoek gericht op het [subsidiebeleid en de uitvoering](#) daarvan in de gemeente Uitgeest. Het onderzoek is in de gemeenteraad van Uitgeest goed ontvangen en de daarin geformuleerde aanbevelingen zijn door het college overgenomen. Als RKC kunnen wij ons natuurlijk geen mooier scenario bedenken. Wij hopen met dit onderzoek het subsidiebeleid van de gemeente Uitgeest een zetje in de goede richting te hebben gegeven. Het verzoek (via de Klankbordgroep Financiën) om dit onderzoek beknopt voor de andere drie gemeenten te herhalen nadat de aanbevelingen zijn geïmplementeerd, hebben we genoteerd op onze lijst van onderzoeksonderwerpen.

3. Onderzoek naar Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD HN)

De RKC van de gemeente Alkmaar, het is u bekend, heeft het initiatief genomen om een onderzoek uit te voeren naar de risico's die de deelnemende gemeenten binnen het huidige financieel meerjarenperspectief van de GGD HN lopen. Dit onderzoek, waarin ook uw RKC participeerde, heeft geresulteerd in een overzichtelijke [rapportage](#). Daaruit volgt dat de financiële risico's zoals die zich hebben voorgedaan in het verleden op dit moment beheersbaar zijn. De methodiek van risicomanagement is echter nog in ontwikkeling en niet compleet. Bovendien spelen er nog risico's met betrekking tot de implementatie van het digitaal dossier en met betrekking tot de continuïteit van de dienstverlening. Er is in de sturing met betrekking tot de GGD sprake van verlegd in plaats van verlengd bestuur. De gemeenteraden hebben en ervaren nauwelijks grip op de GGD. Er wordt onvoldoende invulling gegeven aan de rolverdeling tussen het eigenaarschap en het opdrachtgeverschap van gemeenten met betrekking tot de GGD. Het is daardoor niet helder vanuit welke rol er wordt gehandeld en als gevolg hiervan is het samenspel diffuus: tussen gemeenteraden en colleges en tussen de GGD en de gemeenten.

Al bij al laat het onderzoek (ook) zien dat dergelijke gemeente overstijgende samenwerkingen (onvermijdelijk?) uitdagingen oproepen voor de lokale democratische controle. Wij hopen met dit onderzoek u iets meer gereedschap in handen te hebben gegeven om die controlerende taak zo goed als mogelijk te vervullen.

4. Onderzoek naar de infrastructuur van de klachtbehandeling binnen de BUCH

'Het bestuur' dient zorgt te dragen voor een behoorlijke behandeling van klachten over zijn gedragingen en over gedragingen van hen die onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zijn. Die wettelijke verplichting volgt, onder meer, uit de Algemene wet bestuursrecht. Een adequate klachtbehandeling dient missers in de dienstverlening in individuele gevallen te corrigeren. Bovendien kunnen middels een gedegen klachtanalyse structurele tekortkomingen in de organisatie worden opgespoord en gecorrigeerd.

Bovenstaande (en andere) argumenten maakten dat uw RKC een onderzoek heeft ingesteld naar de infrastructuur van de klachtbehandeling in de BUCH gemeenten. Het onderzoek is inmiddels inhoudelijk afgerond en aangeboden voor bestuurlijke hoor- en wederhoor. Aangezien dit enige tijd in beslag neemt verwachten wij over ongeveer een maand de resultaten van dit onderzoek aan u te kunnen presenteren.

5. Analyse begroting gemeente Heiloo

De rol van een RKC is breed en veelzijdig. Vaak richt de aandacht zich op het geformuleerde beleid en/of de uitvoering hiervan. Dit soort onderzoeken zijn doorgaans arbeidsintensief, diepgravend en daarmee tijdrovend en kostbaar. Uw RKC heeft tijdens het afgelopen maand geëxperimenteerd met een andere aanpak. Middels een QuickScan is de begroting van de gemeente Heiloo onder de loep genomen. Niet, zoals gebruikelijk, op basis van uitgebreid dossieronderzoek gesprekken en ambtelijke- en bestuurlijke hoor- en wederhoor. In dit geval dienden enkel en alleen publiek toegankelijke documenten als inspiratiebron voor enkele beschouwingen, suggesties en aanbevelingen aan de gemeenteraad. Dit alles ten behoeve van de ondersteuning van de rol van de gemeenteraad in het begrotingsproces.

Evaluatie van dit experiment moet nog plaatsvinden. Mocht deze positief uitvallen dan zal deze aanpak (bij de behandeling van de voorjaarsnota en/of begroting) wellicht ook bij andere gemeentes worden uitgerold.

6. Rekenkameronderzoek armoedebeleid en schuldhulpverlening

Eind oktober is uw RKC een onderzoek gestart naar het armoedebeleid en schuldhulpverlening bij de BUCH gemeenten.

Het armoedebeleid in Nederland is de afgelopen jaren inhoudelijk veranderd. In toenemende mate wordt de nadruk gelegd op preventie, vroegsignalering en aandacht voor speciale doelgroepen zoals kinderen en jongeren. Die nadruk op preventie en vroegsignalering heeft echter niet altijd geleid tot het terugdringen van armoede en schulden of tot meer grip van de gemeenten op de kosten van de uitvoering van het armoedebeleid en de schuldhulpverlening. Dat komt deels doordat zij samenhangen met landelijke regelingen, zoals de Participatiewet, de Jeugdwet en de WMO. Maar ook andere

factoren bestendigen de omvang van de armoede- en schuldenproblematiek, zoals de bevolkingssamenstelling, de werkgelegenheid en de woningmarkt. Ook de coronacrisis zal naar verwachting invloed hebben op de armoede- en schuldenproblematiek van gemeenten.

De vraag is nu in hoeverre de gemeenten er onder deze omstandigheden in slagen om hun sturingsmogelijkheden effectief in te zetten en of de gemeenteraden in de positie zijn om kaders te kunnen stellen en de resultaten goed te kunnen monitoren om zo nodig te kunnen bijsturen. De vier BUCH-gemeenten stellen elk hun eigen beleid vast dat uitgevoerd moet worden door of via één uitvoeringsorganisatie: de Werkorganisatie.

Het doel van dit onderzoek is om de BUCH-gemeenten en de Werkorganisatie, en in het bijzonder de vier gemeenteraden, meer inzicht te geven in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het viervoudige armoedebeleid en schuldhulpverlening en de enkelvoudige beleidsvoorbereiding en uitvoering.

Oplevering van het onderzoeksrapport is voorzien in het tweede kwartaal van 2021.

Tot slot

Mocht het voorgaande nog aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan zij wij uiteraard meer dan bereid om deze te beantwoorden. De RKC hoopt met deze stand van zaken uw gemeenteraad in ieder geval van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

Namens de Rekenkamercommissie BUCH,

J.M. de Groot, voorzitter

E.J. van den Brink

F.C.A. van der Knaap

W.S. Zorg